

1

În pijama, cu o înfățișare abătută, Ernest Fabià se duse în bucătărie și se așeză la măsuța de melamină pe care o foloseau să ia micul dejun. Soția lui tocmai plecase cu copiii la școală și avea să lipsească toată ziua. În sfârșit, rămăsese singur și, dată fiind situația alarmantă, consideră că sosise momentul să se liniștească și să analizeze la rece toate posibilitățile. De fapt, problema se reducea la nouă mii de euro. Doar la atât. Chestiunea nu părea chiar așa de gravă.

Dar era. Și chiar foarte gravă. Pe când cântărea alternativele și consecințele acelei încurcături, încercând să nu cadă iar victimă unei alte crize de anxietate, Ernest își turnă a doua ceașcă de cafea. De mai multe zile conviețuia cu aceste episoade paralizante și, vreme de câteva clipe, luă în considerare posibilitatea de a umbla la dulăpiorul de farmacie și de a recurge la unul dintre calmantele pe care soția lui le păstra pentru cazuri de urgență. Renunță repede la acea idee. Soluția nu era să se năucească. Trebuia să cugete și, pentru asta, avea nevoie să-și țină treji toți și fiecare în parte dintre neuroni.

În urmă cu o săptămână, primise un telefon de la departamentul de plăți restante al băncii și o persoană pe

care nu o cunoștea îi comunicase că are la dispoziție cincisprezece zile ca să lichideze contul neacoperit și cele patru rate ale împrumutului rămase neplătite. „Cele patru“, subliniasă necunoscutul – pentru că era un bărbat – cu un glas care suna foarte profesionist, dar deloc prietenos. Spre deosebire de alte dăți, necunoscutul îi vorbise cu dumneavoastră și i se adresase cu „domnule Fabià“, ceea ce era un semn rău, pentru că, potrivit noilor tehnici de marketing telefonic, pe care un cretin oarecare cu master la ESADE¹ le scosese din mânecă, toți clienții trebuiau să fie tratați cu „tu“ și pe numele mic. Ernest a intuit numaidecât că acel ceremonios „domnule“ și acel „dumneavoastră“ puțin cam înțepat nu prevesteau nimic bun.

Și nu se înșelase. Era un ultimatum în toată regula. De data asta, îl asigurase persoana care vorbea în numele băncii, nu vor mai fi de folos nici scuzele și nici promisiunile. Dacă nu plătesc, lui și soției sale li se va confisca apartamentul la expirarea termenului și, odată emis ordinul, nu va mai exista cale de întoarcere. Era o mașinărie misterioasă și anonimă care se pune în mișcare în mod automat în situații precum aceasta, iar mașinăriile misterioase, anonime și automate nu au de-a face cu factorii umani. Cazul său era regretabil, fără doar și poate, dar computerele, fiind cele ce dictau până la urmă dintr-un anumit loc îndepărtat politica financiară a băncii, țineau seama doar de cifre. Iar ale sale, după cum o știa destul de bine Ernest, erau cât se poate de negative.

Puțin mai târziu sosise și faxul oficial, pe care îl avea acum din nou în mână și pe care soția lui nu-l văzuse încă.

¹ Acronim pentru denumirea în spaniolă a Școlii Superioare de Administrare și Conducere a Întreprinderilor/Escuela Superior de Administración y Dirección de Empresas, instituție academică de învățământ superior cu sediul la Barcelona (n.tr.)

Pe când se răcea a doua ceașcă de cafea pe care și-o turnase din inerție, Ernest profită să-l recitească de mai multe ori. De fapt, îl știa pe dinafară. Când, cu o zi înainte, pe la unsprezece dimineața, a auzit că sună cineva, a presimțit deja că este poștașul care îi aduce vești proaste. Nu se înșelase și, în cele din urmă, presentimentul acela se materializase sub forma unei fotocopii ieftine și amenințătoare. Nemernicii aia de la bancă îl informau, ca să o spunem într-un fel, că dacă nu achitau cele aproximativ nouă mii de euro pe care le datorau entității bancare, li se va anula ipoteca, ceea ce însemna că vor trebui să facă față dintr-odată, cu banii jos, întregului sold rămas neachitat din împrumutul ipotecar, dacă nu voiau ca banca de la care obținuseră creditul să rămână în cele din urmă cu apartamentul. Ernest și soția lui își investiseră toate economiile în acea achiziție și erau conștienți că sunt pe punctul de a pierde absolut tot.

În ziua aceea, nici măcar nu avusese chef să pornească CD playerul și să pună muzică. În mod normal, diminețile, Ernest prefera jazzul. Miles Davis, John Coltrane, Chet Baker. Era vineri și în apartament domnea o liniște mormântală care contribuia ca bătăile accelerate ale inimii să răsune în toată casa. Probabil că vecinii erau cu toții plecați, la serviciu sau la cumpărături, dar nici măcar din curtea interioară nu venea vreun sunet. Părea să nu fie nimeni care să spele vasele la bucătărie, să dea cu aspiratorul sau să asculte radioul. Lui, care nu era superstițios, liniștea aceea i se părea o prevestire rea.

Cu faxul mototolit în mâini și cu gustul amar al cafelei în gură, Ernest și-a reamintit cu nostalgie anii săi de apartenență tinerească la extrema stângă, când el și tovarășii săi revoluționari clamau împotriva capitalismului și cereau naționalizarea băncii fluturând steaguri roșii. Acele

vremuri de demult după care tânjea rămăseseră acum foarte departe, la vreo douăzeci de ani distanță, ca să fim mai exacti, și, așa cum se desfășuraseră lucrurile, păreau că se întorc în timp până la o preistorie atavică. E adevărat că Ernest simpatiza ideologic cu așa-numiții *okupas*¹ din cartierul lui (dar nu la fel de mult și cu câinii lor plini de purici și cu excrementele semănate peste tot cu care îi cinsteau pe trecători), dar nici el și nici prietenii lui nu mai erau extremiști de stânga. Cel mult, simpatizanți de stânga, slavă Domnului. De fapt, ei toți se mulțumeau să supraviețuiască și ca politicienii și Fiscul să nu-i sâcăie prea mult. Pentru generația lui, vremea utopiilor, ca și a tinereții, se încheiase definitiv.

Trecuseră doar doi ani de când el și soția lui cumpăraseră acel mic apartament din cartierul Gràcia, aproape de plaza del Diamant. Un apartament care, trebuie să mărturisesc, nu era ceva deosebit. Nouăzeci de metri pătrați construiți în anii '20 ai secolului trecut și care avea nevoie de o renovare, dar pe care Ernest și soția lui l-au achiziționat cu iluzia săracilor și cu multe sacrificii, cu puțin timp înainte de a se naște Oriol, micuțul casei. La momentul acela, cumpărarea acelei locuințe a fost un adevărat eveniment pe care familia l-a sărbătorit cu o mare petrecere la care vinul de Rioja și șampania au curs din belșug. Familia Fabià, proprietari! Și încă la Barcelona, într-un apartament care valora o avere! Părinții lui Ernest și ai soției sale fuseseră nevoiți să se resemneze să-și crească copiii într-unul dintre acele apartamente șubrede cu chirie ieftină, care se

¹ Participanți la mișcarea socială cu aceeași denumire, care constă în a lua în folosință terenuri neocupate sau clădiri abandonate pentru a le utiliza ca terenuri cultivabile sau ca locuințe ori centre cu scopuri sociale și culturale. (n.tr.)

înmulțeau, alcătuiind blocuri mari în cartierele periferice ale orașului.

Dar acum, acea falsă prosperitate economică ce le fusese vândută fiind învăluită într-o bulă imobiliară era pe punctul de a le ruina viața. Și asta, ținând cont de faptul că hotărârea de a cumpăra un apartament era, le-a spus-o toată lumea, cea mai judicioasă, având în vedere prețurile astronomice la care ajunseseră apartamentele de închiriat în Barceloña. Hotărârea riscantă însemnase ani în care aveau să-și petreacă vacanțele mâncând hot-dog pe plajele aglomerate de la Barceloneta și în care aveau să renunțe la acele mici mofturi care, în lipsă de ceva mai bun, sfârșesc prin a da sens vieții, ca de exemplu să iei cina în oraș, să mergi la cinema sau să-ți reinnoiești garderoba. Noroc că pantalonii ruți și tricourile decolorate mai erau încă la modă, cel puțin în cartierul lor. În casa aceea, singurul care inaugura ceva din când în când era Jordi, fiul lui de șapte ani, chiar dacă profitau mereu de reduceri. Oriol trebuia să se resemneze să moștenească îmbrăcămintea care îi rămânea mică fratelui său mai mare și verișoarelor lui, dar, cum nu împlinise încă trei ani, nu protesta. În secret, pe Ernest, care nu avea nimic împotriva homosexualilor, îl îngrijora faptul că, purtând atâtea tricouri și pantaloni de culoare roz, fiul său cel mic să nu înceapă să le prindă gustul.

Și toate astea, ca să poată să cumpere un apartament și să dispună de un mic patrimoniu atunci când lucrurile vor lua o întorsătură nefavorabilă, când se vor afla la strâmtoare, ceea ce era destul de previzibil că se va întâmpla când ei doi se vor pensiona. În viitor, dacă ajungeau, Ernest putea doar să aspire la încasarea unei pensii mizerabile pentru limită de vârstă, iar Carmen, licențiată în istoria artei, dar în practică funcționară administrativă cu

contracte temporare și salariu minim, nici ea nu putea să vizeze să primească mult mai mult.

În ciuda studiilor universitare cu care se puteau lăuda amândoi – Ernest era licențiat în antropologie, o naivitate ca oricare alta –, slujbele lor erau precare și prost plătite. Și puteau totuși să fie recunoscători, pentru că situația în care se aflau majoritatea prietenilor lor nu era nici ea prea roz. În ciuda presupuselor înlesniri pe care, potrivit anunțurilor, băncile le ofereau cumpărătorilor, Ernest și familia sa avuseseră mare bătaie de cap să găsească una care să le acorde un împrumut. Fiind căsătoriți de opt ani și plătiind o avere pe chirie, s-au străduit să investească puținul pe care nu-l aveau într-o locuință proprietate personală. După ce au dovedit că dispun de suficient capital ca să dea un avans și să facă față mitei către Stat, faimoasa taxă de zece la sută pentru cheltuieli numite eufemistic „legale“, au reușit în cele din urmă să obțină unul dintre acele împrumuturi cu dobândă variabilă, și de aici, necesitatea de a economisi, strângând câte un euro de ici și altul de colo și muncind mai multe ore peste program. Sigur că vestea cea bună era că, în doi ani, valoarea locuinței lor crescuse cu aproape douăzeci la sută, nimeni nu știa foarte bine de ce. În principiu, nu făcuseră o afacere proastă, dar aventura imobiliară îi lăsase pe el și pe soția lui complet ruinați.

Poate pentru că era un om tânăr, treizeci și șapte de ani împliniți de curând, și pentru că, în general, se bucura de o sănătate bună, Ernest nu a prevăzut că o boală, și cu atât mai puțin un accident, îl va menține vreme de trei luni în indisponibilitate, fără să poată traduce nici măcar un rând. El era un profesionist recunoscut și competent și, deși era prost plătit, munca nu-i lipsea. Traducea de dimineață până seara, uneori chiar și mai

multe ore, dar împreună, el și soția lui, se descurcau. Lucra de obicei direct pentru edituri și își semna traducerea, dar, când nu mai avea încotro, lucra la negru pentru alți traducători sau traducea rapoarte foarte plicticoase pentru diverse agenții care, într-adevăr, îl plăteau ceva mai bine.

Accidentul de mașină dăduse totul peste cap. Era cauza actualelor sale probleme financiare sau cel puțin cauza principală, deoarece, la scurtă vreme după ce cum-părase apartamentul, s-a născut Oriol și, de atunci, a fost imposibil să mai strângă vreun amărât de euro. În viața lui au existat întotdeauna lucruri neprevăzute care costau bani. Când nu era ortodonția lui Jordi, erau contribuțiile neașteptate ale asociației de proprietari pentru înlăturarea infiltrațiilor sau repararea scurgerilor, ori frigiderul, care a făcut într-o zi „puf“ și a trebuit să fie înlocuit... Ca să nu mai vorbim despre rata lunară a împrumutului, pe care niște legi economice de neînțeles o făceau să fie majorată ca prin minune, fără ca în același timp să crească și salariile. Ernest și familia lui trăiau de pe o zi pe alta, astfel încât, fără câștigurile pe care le aducea el la bugetul familiei – și cert este că, în ciuda faptului că nu avea un salariu fix, Ernest câștiga ceva mai mult decât soția lui –, erau pierduți.

Și slavă Domnului că accidentul, deși foarte spectaculos având în vedere că mașina a ajuns la fier vechi, nu a fost deosebit de grav. Nici comă, nici paraplegie, nici vreun organ important afectat. De fapt, nu au avut de suferit decât oasele extremităților și coastele, și la vârsta lui, oasele sfârșesc mai devreme sau mai târziu prin a se suda. Dar cert este că i s-au fracturat mai multe, vreo douăsprezece, nemaipunând la socoteală cele două vertebre pe care le avea deja lezate și care, odată cu accidentul, se

făcuseră prof. Și cum șoferul care s-a năpustit noaptea asupra lui cu o mașină de teren trecând pe roșu a rupt-o la fugă și nu a fost chip să fie identificat... Și cum compania de asigurări se eschiva de la plata despăgubirii, pentru că nu au existat martori... Și cum vreme de trei luni nu putuse să se așeze în fața computerului, pentru că avea brațele în ghips... Și cum în momentul accidentului refuzase alte lucrări, pentru că urma să semneze un contract pentru traducerea unui bestseller de nouă sute de pagini care era foarte urgentă și care, se înțelege de la sine, a fost încredințată până la urmă altui traducător... Și cum din cauza apartamentului nu aveau economii... Pentru bănci și creditori, toate acele explicații melodramatice, oricât de sincere ar fi fost, erau doar scuze ale unui rău-platnic.

În consecință, vreme de trei luni de ghips, analgezice și depresie, în casa familiei Fabià facturile au început să se îngămădească. Salariul soției sale de-abia ajungea ca să pună ceva pe masă, să achite creșta celui mic și să cumpere scutece. Cele opt sute cincizeci de euro net pe care îi încasase Carmen (dintre care trei sute erau la negru) ca să facă pe secretara într-un cabinet de avocați cu renume de mafioți nu ajungeau pentru mult mai mult.

Într-o săptămână, familia și prietenii reușiseră să strângă șapte mii de euro, ceea ce nu înceta să fie o minune, deoarece nici unii, nici alții nu aveau o para chioară. Cel care nu putea să-și plătească rata creditului sau chiria pentru o cutie de chibrituri avea o pensie jalnică pentru limită de vârstă sau nu avea de lucru ori salariul ce i se plătea și pe care accepta să-l primească având speranța deșartă de a fi promovat și de a obține un contract stabil era atât de ridicol, încât era preferabil să lase lucrurile să meargă de la sine. Chiar și așa, dând dovadă de bunăvoință, rude și prieteni și-au scărmanat buzunarul și au

adunat peste un milion de pesete vechi. Familiei Fabià încă îi mai lipseau două mii de euro pentru a lichida datoria, dar două mii de euro, își zise Ernest în dimineața aceea ca să se îmbărbăteze, sunt mai ușor de obținut decât nouă mii. Nu era dispus să accepte ca banca să rămână cu un apartament care, la prețul pieței, era evaluat la peste patru sute de mii de euro. În momentele acelea, pentru Ernest și familia sa, două mii de afurisiți de euro făceau diferența dintre a avea un viitor înainte sau a o sfârși în mizerie.

Pe când recitea pentru a mia oară acel fax amenințător și își reprezenta în minte propria persoană și întreaga lui familie trăind cum o da Dumnezeu în micul apartament al părinților lui din orașelul l'Hospitalet, sfârși prin a se decide. Înainte de a lua acea hotărâre, implorase clemență din partea directorului băncii și sunase la toate entitățile financiare care dădeau anunțuri în ziare și la televiziune, cu speranța de a obține alt împrumut, un neînsemnat împrumut de două mii de euro pe care să-l restituie cu o dobândă de patru ori mai mare, în lejere rate lunare. Totul fusese în zadar. Ernest a putut să constate că băncile împrumută bani doar pentru a satisface capriciul, nu pentru a lichida datorii. Banca rămâne neclintită când ai nevoie într-adevăr de bani, când ai o urgență, chiar și atunci când este din vina unui neam-prost care conducea cu siguranță beat, cum nu înceta Ernest să explice. Vor trece luni, poate ani înainte de a reuși să încaseze ceva din asigurare și, pentru asta, vor trebui să recurgă la un avocat și să cheltuiască mai întâi o grămadă de bani.

Știa că ceea ce urma să facă era o nebunie și că era mai bine să nu spună nimănui, dar se simțea disperat, prins într-o situație disperată, iar amenințarea din faxul acela necruțător nu-i oferea prea multe opțiuni. Trebuia